

tornava a tronar ensopegant amb aquells tres pinassos de la vora del camí, entre casa nostra i la Vinyeta. A continuació xocava contra les parets posteriors de l'edifici, fregava les teules i l'argila dels terrats, feia trontollar l'embigat del sostre i d'entre els tegells queia dalt nosaltres una mica de pols. Ara el vent sacsejava el brançam del garrover, que grinyolava. Després el vent s'allunyava cap avall, cap al Bosquet.

Les bufades eren intermitents. Les tres o quatre primeres eren sempre les més fortes. Entre una i altra no se sentia res. Això durava unes dues hores. Llavors la calma esdevenia total. I sovint plovia.

No va ploure aquella nit. Però la ventada va inaugurar la tardor. Vaig passar una nit ansiosa, pensant amb na Dinamita sola dins del bosc. Per això l'endemà, i els dies següents, vaig rastrejar tot una zona determinada darrere de casa. Coneixia com ningú el bosc. Descartava el camí i la Vinyeta. Descartava les feixes que eren conreades i les altres que no ho eren, perquè quan plovia en abundància s'enfangaven. Descartava els baixos dels garrovers i de les figueres, perquè havia sentit dir que donaven mala sort. Descartava, així mateix, les savines i els pins grans. Descartava els claps pedregosos i buits de vegetació. De les dues vessants de puigs que formen el canal de can Vic pensava que el meu germà no havia enterrat na Dinamita a la del puig d'en Bernat, massa frondosa, humida i bona part del dia sumida en l'ombra. Havia de ser a la falda del puig de ca n'Escandell, ben assolellat. I no gaire amunt. No m'imaginava na Dinamita lluny de casa. La suposava descansant en un lloc alçadet, això sí, des d'on es pogués albirar ca nostra i l'ample panorama de la mar...

D'aquesta manera no vaig tardar gaires dies a descobrir, a la vora d'un pinetó i davall d'una pedra blavosa treta de lloc, un rodolet de terra regirada. No n'hi havia d'altre en tot el contorn. Havia mirat espès i arreu. Aquell era el lloc ideal. Em vaig asseure sobre la pedra i vaig saber que allí reposava la nostra quissona. No tornariem a jugar, vaig pensar... Però ara sé que amb els ulls de la memòria sempre l'he evocada al meu costat. Que sempre veuré na Dinamita banda fora de la porta de casa esperant el darrer de nosaltres per entrar ella també.

Una tarda el meu germà va confiar-me el seu secret. Jo jugava puig amunt, i vaig veure'l que sortia de casa. Va encaminar-se cap endins del bosc. Des de la meva posició podia atalaiar-lo sense ser vist. Va dirigir-se tot dret al lloc on jo ja sabia que hi havia na Dinamita. Vaig veure com s'asseia damunt la pedra, com jo mateix havia fet dies abans. S'hi va estar estona, així assegut, contemplant la panoràmica que, a poc a poc, anava prenent les tonalitats encalmades del crepuscle. El vaig sentir taral·lejar cançons franceses. A la fi va incorporar-se. Va dir:

«Adéu, Dinamita.»

L'endemà marxaria de bell nou cap a París.

JEAN SERRA

Harmonia

per Josep Planells Bonet

(A Pius Tur Mayans)

Des de sempre
veig a l'horitzó l'illa
que sembla com un navili gegant
ancorat amb una immobilitat eterna.
A banda i banda del freu
que la separa d'Eivissa
es forma una rada
que resguarda les barquetes dels vents.
Aquest mar pitiús,
esmaltat de puntes, illots i esculls,
es queda a redós de Formentera.
Les ones van i vénen,
rompen i s'encrespen a les roques.
Un vol de gavines
porta un missatge de fraternitat
amb la profusió de notes
que entona la cançó del mar.
Beethoven haguera escoltat
la simfonia d'una ventolina
als boscos de la Mola.
Mozart s'hauria extasiat
davant la placidesa dels estanys
per articular
les límpides cadències d'una sonata.
Un motet de Palestrina
suscità un dia
les esglésies de Sant Francesc, el Pilar
i Sant Ferran.

Les aspes dels molins
mouen el motor d'una vida oberta a l'infinit.
El llampec dels fars avisa
i il·lumina el pas dels vaixells.
Formentera és l'harmonia del cosmos,
és encara el paradís, la síntesi del tot.
El músic, el pintor i el poeta hi tenen el bressol,
hi munta l'altar el sacerdot
al lloc del camperol i del mariner.
Quan el sol s'apaga
un mantell d'estrelles
conjura aquesta terra i aquest mar.

JOSEP PLANELLS BONET
(9 juliol 1992)